

Sygn. akt I KK 29/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Andrzej Siuchniński (sprawozdawca)

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Anna Kuras

w sprawie **J. D.**

skazanego wyrokiem łącznym

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 22 czerwca 2022 r., w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego

na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w W., sygn. akt II K (...)

**1. uchyla zaskarżony wyrok i umarza postępowanie o wydanie
wyroku łącznego,**

**2. kosztami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

J. D. został skazany prawomocnymi wyrokami:

a. Sądu Rejonowego w W. z dnia 3 kwietnia 2017 r., sygn. akt V K (...) za czyn
z art. 223 § 1 k.k. i art. 254 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k.

m.in. na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący trzy lata; wykonania przedmiotowej kary nie zarządzono (k. 2591, akta o sygn. VK (...));

b. Sądu Rejonowego w W. z dnia 14 kwietnia 2017 r., sygn. akt II K (...), za czyn z art. 226 § 1 k.k. na karę 4 (czterech) miesięcy ograniczenia wolności w postaci nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 20 (dwadzieścia) godzin miesięcznie (k. 70, akta o sygn. II K (...)); kara ograniczenia wolności została wykonana w całości (k. 52, akta o sygn. Kow (...), jako akta wykonawcze w sprawie o sygn. II K (...));

c. Sądu Rejonowego w W. z dnia 21 listopada 2018 r., sygn. akt II K 30/17, za czyn z art. 207 § 1 k.k. m.in. na karę roku ograniczenia wolności w postaci nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 20 (dwadzieścia) godzin w stosunku miesięcznym (k. 116. akta o sygn. II K (...)).

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem łącznym z dnia 17 maja 2019 r., sygn. akt II K (...). działając na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. i przyjmując na podstawie art. 89 § 1b k.k., iż kara roku pozbawienia wolności orzeczona z warunkowym zawieszeniem jej wykonania jest równoważna karze sześciu miesięcy pozbawienia wolności o charakterze bezwzględnym, oraz przyjmując na podstawie art. 87 § 1 k.k., iż kara roku ograniczenia wolności jest równoważna karze sześciu miesięcy pozbawienia wolności, połączył te kary i wymierzył J. D. karę łączną sześciu miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której, na podstawie art. 577 k.p.k., zaliczył okres zatrzymania w sprawie o sygn. akt V K (...) oraz miesiąc i trzy dni, jako równoważne 22 (dwudziestu dwóm) godzinom kary ograniczenia wolności, odbytej w sprawie o sygn. akt II K (...).

Na podstawie art. 572 k.p.k., umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego w zakresie kary wymierzonej wyrokiem opisanym w pkt „b” jego części wstępnej, natomiast pozostałe orzeczenia zawarte w połączonych wyrokach pozostawił do odrębnego wykonania.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 9 lipca 2019 r., bez postępowania odwoławczego.

Od tego wyroku kasację wywiódł Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, a

mianowicie art. 85 § 1 k.k., art. 87 § 1 k.k. i art. 89 § 1b k.k., w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r., polegające na wadliwym połączeniu kary roku pozbawienia wolności orzeczonej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata, w sprawie Sądu Rejonowego w W. o sygn. akt V K (...), wykonania której nie zarządzono z karą roku ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 20 (dwadzieścia) godzin w stosunku miesięcznym, orzeczonej przez Sąd Rejonowy w W., w sprawie o sygn. akt II K (...), tj. po błędnym przyjęciu, iż każda ze wskazanych kar jest równoważna karze sześciu miesięcy pozbawienia wolności o charakterze bezwzględnym oraz niedostrzeżeniu, że brak było warunków do objęcia tych skazań karą łączną.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w W. i umorzenie postępowania na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 572 k.p.k., z uwagi na brak warunków do wydania wyroku łącznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu bez udziału stron na podstawie art. 535 § 5 k.p.k.

Prawidłowa jest bowiem w pełni przedstawiona w niej analiza stanu prawnego obowiązującego w dniu wyrokowania w przedmiotowej sprawie, w konsekwencji którego, w odniesieniu do objętych zaskarżonym wyrokiem łącznym „wyroków jednostkowych”, obowiązywały zasady łącznia kar opisane w art. 85 k.k., który (w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r.) w § 1 stanowił, że jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną, przy czym w myśl § 2 tego przepisu, podstawą jej wymierzenia są kary wymierzone i podlegające wykonaniu, oczywiście z zastrzeżeniem wynikającym z treści art. 89 k.k.. Zatem warunkiem orzeczenia kary łącznej, w tym stanie prawnym, było skazanie sprawcy na co najmniej dwie kary tego samego rodzaju, podlegające wykonaniu. W tej sprawie wobec skazanego D. zostały orzeczone kary odmienne rodzajowo, tj. kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz kara ograniczenia wolności, przy czym ta pierwsza nie podlegała wykonaniu.

Nadto - jak zasadnie wskazano w uzasadnieniu kasacji - zastrzeżenie ujęte

przez ustawodawcę w treści 85 § 2 k.k., zawierające odniesienie do art. 89 k.k., wobec jego brzmienia obowiązującego od 1 lipca 2015 r. do 23 czerwca 2020 r. „w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary łącznej w wymiarze nieprzekraczającym roku” – oznaczało - że wyeliminowana została możliwość łączenia wyroków zawierających skazania „za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności, ograniczenia wolności albo grzywny z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania (co było możliwe w świetle art. 89 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r.). W konsekwencji, w stanie prawnym obowiązującym od 1 lipca 2015 r. do 23 czerwca 2020 r., na podstawie art. 85 k.k. w powiązaniu z art. 89 k.k., wyrokiem łącznym mogą zostać objęte wyłącznie kary podlegające wykonaniu, przy czym łączenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jeżeli nie zarządzono jej wykonania, może nastąpić wyłącznie poprzez połączenie z inną karą pozbawienia wolności. Kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania nie podlega więc łączeniu, np. w przypadku, gdy pozostaje w zbiegu z karą ograniczenia wolności.

Tak wynika zresztą także z treści postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2019 r., sygn. akt I KZP 5/19 – wydanego jak słusznie zauważono w kasacji - już po ogłoszeniu skarżonego niniejszą kasacją wyroku łącznego z dnia 17 maja 2019 r., gdzie stwierdzono, że nie istnieje podstawa prawna do połączenia kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania z karą ograniczenia wolności.

Podsumowując; Sąd Rejonowy w W. nie miał możliwości przekształcenia zawieszanej kary pozbawienia wolności na karę bezwzględną oraz przekształcenia kary ograniczenia wolności na karę pozbawienia wolności i orzeczenia w ich miejsce kary łącznej pozbawienia wolności, co błędnie uczynił w zaskarżonym przedmiotową kasacją wyroku z dnia 17 maja 2019 r. Tym samym kary orzeczone przez Sąd Rejonowy w W. w sprawach o sygn. akt: V K (...) i II K (...), nie spełniały warunków do objęcia ich węzłem kary łącznej, co winno było skutkować umorzeniem postępowania o wydanie wyroku łącznego na podstawie art. 572 k.p.k.

z uwagi na brak warunków do objęcia karą łączną wszystkich opisanych w części wstępnej zaskarżonego wyroku orzeczeń wydanych wobec J. D..

Wobec powyższego Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku, kosztami postępowania w sprawie obciążając Skarb Państwa.